

## ПАРАДИГМА ІДЕЇ ГЛОБАЛЬНОГО ЦИФРОВОГО ВРЯДУВАННЯ ЯК ЯВИЩА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

**Метою** статті є проведення концептуального аналізу парадигми ідеї глобального цифрового врядування як явища адміністративного права.

**Методи.** У статті використано метод діалектики щодо розкриття цифрової революції як передумови ідеї глобального цифрового врядування; метод теоретичного синтезу щодо вивчення базових парадигм управління (традиційної, цифрової) та формування концептуальної моделі глобального цифрового врядування; та метод правової феноменології щодо визначення основних правових феноменів, породжених цифровою революцією, та їх взаємозв'язку з адміністративним правом.

**Результати.** У статті проаналізовано цифрову революцію як передумову ідеї глобального цифрового врядування. Розкрито цифрову революцію як трансформацію управлінських процесів на глобальному рівні. Визначено етапи становлення концепції глобального цифрового врядування від традиційного врядування, електронного та глобального цифрового врядування. Виявлено глобальне цифрове врядування як природне явище розвитку адміністративного права в умовах глобалізації. З'ясовано, що глобальне цифрове врядування є глибокою трансформацією адміністративного права, що формує нову парадигму управління.

**Висновки.** У роботі з'ясовано, що цифрова революція XX століття є передумовою ідеї глобального цифрового врядування як нової концепції глобального адміністрування. Проведений концептуальний аналіз парадигми ідеї глобального цифрового врядування дозволив визначити її як багатогранне явище, яке трансформує фундаментальні принципи адміністративного права та врядування. Цифрова революція, яка стала каталізатором ідеї глобального цифрового врядування, виступає технологічним феноменом та цивілізаційним зрушенням, що спонукає до перегляду традиційних правових конструкцій, підходів до прийняття рішень та забезпечення прозорості в управлінні. Встановлено, що цифрова революція створила передумови для формування нового типу врядування, у якому інформаційні технології виступають основним інструментом досягнення публічних інтересів. Виявлено, що цифрова революція породила унікальну можливість для інтеграції різнорівневих адміністративних процесів, забезпечення ефективного доступу до послуг і встановлення зв'язку між владою та суспільством. Аналіз етапів еволюції концепції глобального цифрового врядування виявив ключові тенденції переходу від традиційних (бюрократичних) моделей управління до гнучких та децентралізованих цифрових систем. З'ясовано, що адміністративне право адаптується до викликів цифрової епохи, впроваджуючи нові механізми правового регулювання. Виявлено, що глобальне цифрове врядування як явище формує нову правову реальність, в якій інтеграція технологій стає ключовим елементом ефективного публічного управління та адміністрування.

**Ключові слова:** адміністративне регулювання, виклики, глобалізація, інновації, інформаційні технології, законодавче регулювання, правові механізми, реформування, сталий розвиток, цифрові трансформації.

**Левченко Діана,**

*доктор філософії в галузі  
права, правовий аналітик  
Громадської організації  
«Аналітичний центр  
повітряного та космічного  
права»*

*orcid.org/0000-0001-*

*8343-2260*

*diana.levchenko5@gmail.*

*com*

## **1. Вступ**

Динамічний розвиток цифрових технологій зумовлює трансформацію традиційних підходів до управління та правового регулювання суспільних відносин. У сучасному світі, де цифровізація стає основою економічного, соціального та політичного життя, вона виступає основним інструментом забезпечення ефективного управління та захисту прав людини в умовах нової реальності.

В умовах цифровізації виникає нове унікальне явище – глобальне цифрове врядування, що поєднує транснаціональні, наднаціональні та локальні аспекти регулювання, що виходять за рамки традиційних кордонів державного суверенітету. З одного боку, глобальне цифрове врядування спрямоване на встановлення нових стандартів взаємодії між державою, приватним сектором та громадянським суспільством у цифровому середовищі. З іншого боку, глобальне цифрове врядування створює нові виклики для адміністративного права, яке має адаптуватися до нових умов, зберігаючи баланс між ефективністю управління, дотриманням прав людини та безпекою.

Дослідження ідеї глобального цифрового врядування як явища адміністративного права має велике значення для розробки ефективних моделей регулювання у світі, де технології змінюють не лише способи управління, але і саму природу суспільних відносин. Комплексний аналіз глобального цифрового врядування дозволяє забезпечити гармонійне співіснування традиційних правових інститутів з інноваційними технологічними рішеннями, створюючи основу для сталого розвитку, глобальної співпраці та забезпечення соціальної справедливості.

Метою дослідження є проведення концептуального аналізу парадигми ідеї глобального цифрового врядування як явища адміністративного права. Для забезпечення унікальності та ґрунтовності аналізу парадигми глобального цифрового врядування як явища адміністративного права слід застосувати комплексний методологічний підхід шляхом використання: методу діалектики щодо розкриття цифрової революції як передумови ідеї глобального

цифрового врядування; методу теоретичного синтезу щодо вивчення базових парадигм управління (традиційної, цифрової) та формування концептуальної моделі глобального цифрового врядування; методу правової феноменології щодо визначення основних правових феноменів, породжених цифровою революцією, та їх взаємозв'язку з адміністративним правом.

## **2. Цифрова революція як передумова ідеї глобального цифрового врядування**

Приблизно одна третина населення світу нині досягла небаченого рівня процвітання. Ще третина починає отримувати принаймні базовий рівень соціального забезпечення та надання таких послуг, як освіта, охорона здоров'я та житло. Але решта третини ще не побачила переваг промислової революції і за гіршого сценарію може навіть стати жертвою тенденцій, які приносять користь найбагатшій верстві суспільства (Рефа, 2009).

Для того щоб досягти сучасних показників, які на сьогодні людство має, передусім потрібно пройти низку еволюційних перетворень – від аграрного до індустріального суспільства. 1840–1870 рр. знаменуються як перша індустріальна революція, характерним у цей період було те, що сільські товариства стають промисловими та міськими; з розвитком парового двигуна розвивається залізорудна, металургійна, а також і текстильна промисловість. 1870–1914 рр. – це друга промислова революція: період наявних галузей та розширення нових, використання електроенергії для створення масового виробництва товарів, основні технологічні досягнення: телефон, електролампочки, фонограф та двигун внутрішнього згоряння. Третя індустріальна промислова революція (1950–1970 рр.) – прогрес технології від аналогових електронних та механічних пристроїв до цифрових технологій, доступних нині; такі досягнення, як персональні комп'ютери та засоби комунікації. Це своєю чергою призвело до інформаційного прориву (Бардадим, 2021).

З появою комп'ютерів у другій половині XX століття, розвитком персональних комп'ютерів на початку 1980-х років і бумом, спричиненим відкриттям для громадськості Інтернету та мобільної телефонії в останньому десятилітті XX століття, дебати про вплив інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) швидко розпалилися (Рефа, 2009). Ця епоха отримала назву цифрова революція. Відповідна цифрова революція, що розпочалася в другій половині XX століття і триває дотепер, стала однією з найбільш трансформаційних подій в історії людства. Цифрова революція ґрунтується на стрімкому розвитку інформаційно-комунікаційних технологій і знаменує собою перехід до епохи, в якій інформація та технології відіграють ключову роль у суспільних і економічних процесах.

Цивілізаційні зміни у сфері цифровізації такі революційні, глибинні, що світ не уявляється нам без Інтернету речей, роботизації, штучного інтелекту, створення великих даних, безпаперових технологій, 3D-друку, хмарного та туманного обчислення, безпілотних, мобільних, біометричних технологій тощо (Sydorenko, 2021).

Сучасні цивілізаційно-технологічні зміни формують певні особливості філогенетичного розвитку людини: по-перше, розвиток техніки спричиняє зміни у свідомості людини, «формується» «цифрова людина» – Homo digitalis, з іншим мисленням, світоглядом, доступом до знань у режимі реального часу, яка завдяки штучному інтелекту і робототехніці реалізує та вирішує значно складніші економічні, управлінські, освітні, естетичні, елітарні, творчі проекти та задачі, змінюючи аксіологічні основи буття. У цифровому бутті людина не лише отримує нові можливості для творчості, а і стикається із загрозами власного існування, зумовленими результатами її техніко-раціоналістичної діяльності, яка ігнорує буттєві основи людського роду та пропонує конструкції особливого світу людини – штучної віртуальної реальності, втрачається міжособистісне пізнання. У цифровому просторі людина є учасником усього того, що відбувається у технооб'єднаному та взаємопов'язаному світі, створеному глобалізаційними процесами (Sydorenko, 2021).

Окрім того, цифрова революція стала каталізатором змін у багатьох сферах, зокрема, для економіки технології створили умови для розвитку нових ринків, таких як електронна комерція, фінансові технології та креативна індустрія. Для освіти та науки цифрова революція розширила доступ до інформації, електронних ресурсів та навчальних платформ, змінюючи таким чином підхід до навчання та сприяючи глобалізації знань.

Окремий вплив цифрова революція мала на право та управління, зокрема, інформаційно-комунікаційні технології сприяли впровадженню електронного врядування, спрощуючи доступ до державних послуг та підвищуючи прозорість адміністративних процесів.

Отже, цифрова революція стала підґрунтям для переформатування традиційних підходів до управління. Електронне врядування вже демонструє ефективність на національному рівні, полегшуючи доступ до державних послуг і сприяючи прозорості адміністративних процесів. На глобальному рівні подібні підходи можуть слугувати основою для створення інклюзивних механізмів управління, які враховують інтереси всіх зацікавлених сторін. Цифрова революція стала не лише двигуном інновацій, але й каталізатором ідеї глобального цифрового врядування, що покликане забезпечити стійкість та справедливість цифрового простору, у якому технології мають працювати на благо людства, а не поглиблювати нерівність чи створювати нові загрози. Реалізація цієї ідеї можлива лише через поєднання зусиль держав, міжнародних організацій, бізнесу та громадянського суспільства, з опорою на фундаментальні принципи верховенства права та етики.

### **3. Етапи становлення концепції глобального цифрового врядування: від традиційного врядування до цифрового**

На ранніх етапах становлення концепції глобального врядування переважали ієрархічні структури, які базувалися на централізації влади та домінуванні національних урядів. Комунікація між суб'єктами управління була обмежена

географічними та технологічними бар'єрами, головним викликом яких було обмеження ефективної співпраці між державами.

З розвитком індустріальної революції та появою міжнародних організацій, таких як ООН, почалася поступова інтеграція держав у питаннях спільного врядування. Формувалися механізми міжнародного права, які забезпечували базові принципи співпраці.

Ключовим переломом стала інформаційна революція кінця XX століття. Поява комп'ютерних технологій, Інтернету та глобальних мереж змінила уявлення про обмін інформацією та прийняття рішень. Уряди, міжнародні організації та приватний сектор почали використовувати цифрові технології для прискорення процесів комунікації та співпраці.

Умовно такий цифровий вплив на сферу управління почався з першого етапу запровадження в державних структурах процесів переведення ділової інформації з аналогового формату в цифровий. В Україні цей етап здебільшого називається як етап інформатизації, в ході якого у структурах публічного врядування почали широко застосовувати інформаційні й інформаційно-комунікаційні технології, насамперед для операційних дій щодо пошуку, відбору, отримання, накопичення необхідної інформації, її реєстрації, зберігання, обробки, перетворення, знищення, поновлення, передавання, тиражування, розповсюдження тощо (Шандрик, 2022).

Другий етап позначається вченими як digitalization (цифровізація, діджиталізація), у сутнісному плані він зумовлює вже масштабне впровадження цифрових даних та інструментів у поточну діяльність органів публічного врядування, насамперед у документообіг. Це етап створення й функціонування принципово нового інструменту публічного управління – «електронного уряду» (Шандрик, 2022).

Третій етап в європейських джерелах отримав назву «Digital Agenda» (цифрова трансформація) й він є логічним продовженням еволюційного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій на основі тільки цифрових (дискретних) сигналів, що створює широкі можливості розробки й запровадження державними структурами онлайн-платформ для ефективного розвитку цифрового врядування. Цей етап символізує перехід від модерної моделі New Public Management до «ери цифрового врядування» (Digital Era Governance) (Шандрик, 2022).

Отже, еволюція концепції глобального цифрового врядування демонструє поступовий перехід від традиційних ієрархічних моделей управління, заснованих на централізації влади, до інноваційних форм цифрової взаємодії. Загалом, становлення глобального цифрового врядування – це еволюційний процес, що відображає трансформацію суспільних відносин під впливом технологічного прогресу, що підвищує ефективність глобального управління та створює нові можливості для формування відкритого, інклюзивного та справедливого суспільства.

#### 4. Глобальне цифрове врядування в контексті адміністративного права

Цифрове перетворення державних секторів, економік і суспільств створює виклики, а також відкриває нові можливості (OECD, 2021). Такою новою можливістю стала ідея глобального цифрового врядування, що виникла внаслідок глибоких соціальних, економічних та технологічних змін, зумовлених цифровою революцією. Цифрова трансформація, що охоплює державні інститути, економіку та суспільство, фактично формує унікальне явище – глобальне цифрове врядування, що є новою концепцією традиційного розуміння державного управління та адміністративного права. Глобальне цифрове врядування як явище адміністративного права є революційною концепцією, що змінює усталені підходи до управління та врядування та інтегрує сучасні технології в глобальні адміністративні процеси, формуючи нові стандарти прозорості, підзвітності та транснаціональної співпраці.

У цій площині виникає логічне запитання: яким чином глобальне цифрове врядування співвідноситься з адміністративним правом? Адміністративне право традиційно існує у двох площях – на внутрішньодержавному рівні та на глобальному рівні. На державному рівні складником адміністративного права є врядування як процес прийняття внутрішньодержавних рішень та впорядкування суспільних правовідносин у межах країни. На глобальному рівні теж існує врядування, що теж є процесом прийняття рішень та впорядкування суспільних правовідносин, однак уже на міжнародному, глобальному рівні з метою вирішення певних глобальних питань, які виходять за межі юрисдикції окремих держав.

Відповідно, вихід адміністративного права на глобальний рівень та необхідність впорядкування певних правовідносин, насамперед на глобальному рівні, зумовили виникнення окремого процесу – глобального врядування, що в умовах цифрової революції стало глобальним цифровим врядуванням. Таку трансформацію можна прослідувати шляхом аналізу змін до суспільних відносин, наприклад:

- виникнення необхідності захисту кібербезпеки;
- прийняття на державному законодавчому рівні законів про кібербезпеку (наприклад, Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (Закон, 2017), при цьому в інших державах правове регулювання питання кібербезпеки виникає раніше, ніж в Україні);
- запуск Міжнародним союзом електрозв'язку Глобальної програми кібербезпеки (Global Cybersecurity Agenda) як основи для міжнародного співробітництва в цій галузі (ITU, 2024).

Схожі правовідносини глобального цифрового врядування стосуються нині низки питань, таких як: захист інформаційних прав, забезпечення доступу до інформації, надання цифрових послуг, адміністративне регулювання цифрових технологій та інформаційних ресурсів тощо. Тому адміністративне право, яке регулює діяльність публічних органів та взаємодію між



державою та суспільством, змушене адаптуватися до нових умов. З позиції адміністративного права глобальне цифрове врядування є унікальним явищем, що виходить за межі традиційної правової системи. Традиційні адміністративно-правові механізми нині повинні адаптуватися до викликів цифрової епохи, інтегруючи цифрові технології та масштабуючи правовий вплив (глобальний контекст), адже адміністративне право більше не обмежується національними кордонами, а стає частиною глобальної системи.

## 5. Висновки

Цифрова революція XX століття стала передумовою ідеї глобального цифрового врядування, що є новою концепцією глобального адміністрування. Нині відбувається поступове становлення концепції глобального цифрового врядування, що починалося переходом від традиційного врядування до цифрового. Глобальне цифрове врядування є відхідною «гілкою» державного управління та адміністративного права, поєднуючи у собі інноваційні підходи до регулювання публічних суспільних відносин у цифровому середовищі в межах транснаціональної співпраці. Глобальне цифрове врядування як концепція вимагає тісного співіснування між державним регулюванням, міжнародним адмініструванням та саморегуляцією цифрових платформ, формуючи багаторівневий підхід.

Глобальне цифрове врядування є потужним каталізатором змін у сфері адміністративного права, відкриваючи нові горизонти для ефективного та прозорого управління. Водночас реалізація глобального цифрового врядування вимагає глибокого переосмислення правових механізмів, розробки інноваційних підходів до регулювання та формування глобальних стандартів, що враховують потреби цифрового суспільства. Лише гармонійне поєднання правових інновацій та технологій здатне забезпечити сталий розвиток адміністративного права у цифрову епоху.

## Список використаних джерел:

1. Бардадим О.В. Розвиток інновацій: цифрова революція. *Авіація, промисловість, суспільство* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 12 трав. 2021 р.) : у 2 ч. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременчуц. льотний коледж. Харків : ХНУВС, 2021. Ч. 1. 576 с.
2. Шандрик В. Цифровізація в публічному врядуванні як глобальний тренд сучасності. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку* : матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І.В. Жукової, Є.О. Романенка. м. Дікірх (Люксембург) : ГО «ВАДНД», 07 серпня 2022 р. С. 82–86.
3. OECD, The E-Leaders Handbook on the Governance of Digital Government, OECD Digital Government Studies, OECD Publishing, Paris, 2021. <https://doi.org/10.1787/ac7f2531-en>.
4. Peña-López I. Measuring digital development for policy-making: Models, stages, characteristics and causes (Tesis de Doctorado). Internet Interdisciplinary Institute, Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona, España. 2009. URL: [https://www.researchgate.net/profile/Ismael\\_Pena-Lopez/publication/43669362\\_Measuring\\_digital\\_development\\_for\\_policy-making\\_models\\_stages\\_characteristics\\_and\\_causes/links/09e4150bddc513daa1000000.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Ismael_Pena-Lopez/publication/43669362_Measuring_digital_development_for_policy-making_models_stages_characteristics_and_causes/links/09e4150bddc513daa1000000.pdf).

5. Sydorenko S. Digital transformation of society in the conditions of the fourth industrial revolution. *Multiversum. Philosophical Almanac*, 2021. 1(1), 31–43. <https://doi.org/10.35423/2078-8142.2021.1.1.03>.

6. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 45. Ст. 403.

7. ITU Cybersecurity Activities. ITU: official website. 2024. URL: <https://www.itu.int/en/action/cybersecurity/Pages/default.aspx>.

### References:

1. Bardadym, O.V. (2021). Rozvytok innovatsii: tsyfrova revoliutsiia [Development of Innovations: Digital Revolution]. In *Aviatsiia, promyslovist, suspilstvo: Materialy II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (m. Kremenchuk, 12 trav. 2021 r.) (Ch. 1, 576 s.). Kharkiv, Ukraine: KhNUVS [in Ukrainian].

2. Shandryk, V. (2022). Tsyfrovizatsiia v publichnomu vriaduvanni yak hlobalnyi trend suchasnosti [Digitalization in Public Governance as a Global Trend of Modernity]. In I.V. Zhukova & Ye.O. Romanenko (Eds.). *Suchasni aspekty modernizatsii nauky: Stan, problemy, tendentsii rozvytku*: Materialy XXIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (pp. 82–86). Diekirch, Luxembourg: NGO «VADND» [in Ukrainian].

3. OECD. (2021). The E-Leaders Handbook on the Governance of Digital Government. OECD Digital Government Studies. Paris, France: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/ac7f2531-en>.

4. Peña-López, I. (2009). Measuring digital development for policy-making: Models, stages, characteristics and causes (Doctoral thesis). Internet Interdisciplinary Institute, Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona, Spain. Retrieved from: [https://www.researchgate.net/profile/Ismael\\_Pena-Lopez/publication/43669362\\_Measuring\\_digital\\_development\\_for\\_policy-making\\_models\\_stages\\_characteristics\\_and\\_causes/links/09e4150bddc513daa1000000.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Ismael_Pena-Lopez/publication/43669362_Measuring_digital_development_for_policy-making_models_stages_characteristics_and_causes/links/09e4150bddc513daa1000000.pdf).

5. Sydorenko, S. (2021). Digital transformation of society in the conditions of the fourth industrial revolution. *Multiversum. Philosophical Almanac*, 1 (1), 31–43. <https://doi.org/10.35423/2078-8142.2021.1.1.03> [in Ukrainian].

6. Zakon Ukrainy «Pro osnovni zasady zabezpechennia kiberbezpeky Ukrainy» vid 5 zhovtnia 2017 roku № 2163-VIII (2017). *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. № 45. St. 403 [in Ukrainian].

7. ITU Cybersecurity Activities (2024). ITU: official website. Retrieved from: <https://www.itu.int/en/action/cybersecurity/Pages/default.aspx>.

### THE PARADIGM OF THE IDEA OF GLOBAL DIGITAL GOVERNANCE AS A PHENOMENON OF ADMINISTRATIVE LAW

**Diana Levchenko,**

*Ph.D. in Law, Legal Analyst of the Public Organization “Analysis Center of Air and Space Law”*

*orcid.org/0000-0001-8343-2260*

*diana.levchenko5@gmail.com*

*The purpose of the article is to conducting a conceptual analysis of the paradigm of the idea of global digital governance as a phenomenon of administrative law.*

*Methods. The article uses the method of dialectics to reveal the digital revolution as a prerequisite for the idea of global digital governance; the method of theoretical synthesis regarding the study*



*of basic management paradigms (traditional, digital) and the formation of a conceptual model of global digital governance; and the method of legal phenomenology in determining the main legal phenomena generated by the digital revolution and their relationship with administrative law.*

**Results.** *The article defines the digital revolution as a prerequisite for the idea of global digital governance. The digital revolution is revealed as a transformation of management processes at the global level. The stages of formation of the concept of global digital governance from traditional governance, electronic and global digital governance are determined. Global digital governance is identified as a natural phenomenon of the development of administrative law in the conditions of globalization.*

**Conclusions.** *The work revealed that the digital revolution of the 20th century is a prerequisite for the idea of global digital governance as a new concept of global administration. The digital revolution, which has become a catalyst for the idea of global digital governance, is a technological phenomenon and a civilizational shift that prompts a review of traditional legal structures, approaches to decision-making and ensuring transparency in governance. It is established that the digital revolution has created the prerequisites for the formation of a new type of governance, in which information technologies are the main tool for achieving public interests. It was revealed that the digital revolution has created a unique opportunity for the integration of different-level administrative processes, ensuring effective access to services and establishing a connection between the government and society. It is revealed that global digital governance as a phenomenon forms a new legal reality in which the integration of technologies becomes a key element of effective public management and administration.*

**Key words:** administrative regulation, challenges, globalization, innovations, information technologies, legislative regulation, legal mechanisms, reformation, sustainable development, digital transformations.